

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia polska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Gdański**

Data przeprowadzenia wizytacji: **25-26.03.2021**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	21
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	24
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	30
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	32
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	34
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	36
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	39
5. Załączniki:	40
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	40
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego	41

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Uliasz, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Joanna Wójcik, ekspert PKA
2. dr hab. Magdalena Hawrysz, ekspert PKA
3. Joanna Maruszczak, ekspert PKA ds. studenckich
4. Karolina Przygocka, ekspert obserwator PKA ds. studenckich
5. mgr inż. Agnieszka Kaczmarek-Kacprzak, sekretarz zespołu oceniającego PKA

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Oceny kierunku filologia polska na Uniwersytecie Gdańskim (UG) dokonano z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021 – I kwartał 2021r. Wizytację przygotowano i przeprowadzono zgodnie z obowiązującą procedurą, przy czym odbyła się ona z wykorzystaniem technik komunikowania się na odległość. Podczas wizytacji zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej odbył spotkania:

- z przedstawicielami władz Uczelni i z władzami Wydziału prowadzącego oceniany kierunek studiów,
- z autorami raportu samooceny i z osobami odpowiedzialnymi za zapewnienie jakości kształcenia,
- ze studentami ocenianego kierunku,
- z pracownikami ocenianego kierunku,
- z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zespół oceniający dokonał oceny prac dyplomowych i etapowych oraz przedłożonej dokumentacji. Zweryfikowano stan infrastruktury Jednostki dostępnej dla studentów kierunku filologia polska za pomocą przedłożonej dokumentacji. Zespół oceniający dokonał hospitacji wybranych zajęć.

Ocena jest kolejną oceną programową PKA. Uchwałą Nr 735/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 września 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku filologia polska prowadzonym na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Gdańskiego na poziomie studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim wydało ocenę pozytywną.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia polska	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	literaturoznawstwo – 57% językoznawstwo – 43%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów i 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	Wymiar praktyk na specjalności: <ul style="list-style-type: none"> • nauczycielskiej 150 h i 5 ECTS • edytorskiej 90 h i 2 ECTS • publicystyczno-dziennikarskiej 90 h i 2 ECTS 	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> • nauczycielska • edytorska • publicystyczno-dziennikarska 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	lic	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	220	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1860-1970	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	126 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	169 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	66 ECTS	-

Nazwa kierunku studiów	filologia polska
------------------------	------------------

Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	literaturoznawstwo – 59% językoznawstwo – 41%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry i 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	W zależności od specjalności: <ul style="list-style-type: none"> • nauczycielska 150 h i 5 ECTS • nauczanie języka polskiego jako obcego 120 i 5 ECTS • edytorska 80 h i 8 ECTS • media i PR 80 h i 8 ECTS 	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<ul style="list-style-type: none"> • nauczycielska • nauczanie języka polskiego jako obcego • edytorska • media i PR 	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	111	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	915 h	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	68-72 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	116 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	79 ECTS	-

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filologia polska zgodne są z misją i strategią uczelni, zakładając kształcenie akademickie podążające za najnowszą wiedzą na światowym poziomie oraz umacnianie więzi uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym Pomorza. Koncepcja kształcenia podporządkowana jest celom strategicznym oraz polityce jakości, która gwarantować ma działania nakierowane na dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb rynku i jej zróżnicowanie, zwłaszcza przez zacieśnianie współpracy z otoczeniem społecznym.

Studia na filologii polskiej zapewniają absolwentom uzyskanie całościowego, rzetelnego wykształcenia polonistycznego w zakresie literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz niezbędnych kompetencji humanistycznych, a także zdobycie umiejętności badawczych i językowych. Koncepcja kształcenia opiera się na filologicznym modelu studiów i uwzględnia narodowy charakter kierunku, zakładając kształcenie w zakresie historii i teorii literatury, historii, gramatyki i teorii języka polskiego, ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych tendencji metodologicznych w humanistyce. Koncepcja kształcenia na studiach II stopnia zakłada kontynuację kształcenia filologicznego poprzez pogłębienie wiedzy, umiejętności i kompetencji uzyskanych w ramach studiów I stopnia. Na obu stopniach kształcenia studenci obok zajęć kierunkowych wybierają także jedną ze specjalności oferowanych dla każdego poziomu studiów, które zapewniają absolwentom praktyczne przygotowanie, ułatwiające wejście na zawodowy rynek pracy oraz nakierowane są na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Koncepcja i cele kształcenia na gdańskiej filologii polskiej zapewniają tym samym wszechstronny rozwój studenta, uzupełniając jednocześnie wiedzę, umiejętności i kompetencje filologiczne specjalnościowym, praktycznie zorientowanym aspektem kształcenia.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunek został przyporządkowany, ze wskazaniem na literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą. Pozostają tym samym w ścisłym związku z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, obejmując zagadnienia kluczowe dla realizowanej koncepcji kształcenia polonistycznego, dotyczące zagadnień z zakresu literatury i kultury w obliczu przemian paradygmatów badawczych, widowiskowych i performatywnych wymiarów kultury dawnej i współczesnej, języka polskiego, literatury i kultury w szkole, dawnej i współczesnej polszczyzna (system językowy i teksty).

Realizowana na ocenianym kierunku koncepcja zakłada łączenie kształcenia filologicznego z praktycznym przygotowaniem absolwentów do aktywnego tworzenia rzeczywistości społecznej w instytucjach i mediach poprzez obowiązkowy wybór specjalności, odpowiadając tym samym na zapotrzebowanie otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym zawodowego rynku pracy. Przykład odpowiedzi na potrzeby środowiska stanowi uruchomienie specjalności *nauczanie języka polskiego jako obcego* na II stopniu, wynikające z konieczności przygotowania nauczycieli do pracy z obcokrajowcami i dziećmi z doświadczeniem migracyjnym.

Koncepcja i cele kształcenia określone zostały przy udziale przede wszystkim nauczycieli akademickich, a także studentów i przedstawicieli pracodawców. Opinie interesariuszy zewnętrznych,

reprezentujących media, szkoły, wydawnictwa i agencje PR brane są pod uwagę przy kształtowaniu i modyfikacji zajęć na specjalnościach *nauczycielskiej*, *nauczanie języka polskiego jako obcego*, *edytorskiej*, *publicystyczno-dziennikarskiej* oraz *media i PR*; przykład wpływu studentów na koncepcję kształcenia stanowi zainicjowana przez nich zmiana koncepcji kształcenia, związana ze ściślejszym powiązaniem zajęć historycznoliterackich na II stopniu z kształceniem specjalnościowym, czego rezultatem były zmiany w programie studiów. Oceniany kierunek cechuje zatem elastyczne podejście do koncepcji kształcenia, mające na celu osiągnięcie optymalnej – dostosowanej także do potrzeb otoczenia społecznego - równowagi między kształceniem *stricte* filologicznym a specjalnościowych o nachyleniu praktycznym.

Koncepcja kształcenia na filologii polskiej przewiduje możliwość wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość zgodnie z założeniem, że absolwent filologii polskiej potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje dostępne w różnych mediach, korzystając także z nowoczesnych technologii informatyczno-telekomunikacyjnych. W związku doświadczeniami kształcenia zdalnego związanymi z sytuacją epidemiczną w planach rozwoju kierunku uwzględnia się możliwość prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość.

Efekty uczenia się założone dla filologii polskiej pozostają w zgodzie z założoną koncepcją oraz celami kształcenia odpowiednio dla studiów I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Ich charakter odpowiada problematyce badawczej literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz innych dyscyplin humanistycznych, do których nawiązują efekty uczenia się, uwzględniając specyfikę kierunku i poszczególnych specjalności (historia, filozofia, nauka o kulturze i religii, a także psychologia i pedagogika w odniesieniu do specjalności *nauczycielskiej*).

Efekty uczenia się są zgodne z poziomem 6 PRK na studiach I stopnia oraz poziomem 7 PRK na studiach II stopnia ze wskazaniem na literaturoznawstwo jako dyscyplinę wiodącą.

Efekty kierunkowe dla obu poziomów studiów określone zostały w sposób specyficzny dla literaturoznawstwa i językoznawstwa, są zgodne z obecnym stanem wiedzy w tych dyscyplinach, a także z zakresem działalności naukowej prowadzonej w Uczelni. Efekty sformułowane dla zajęć lub grup zajęć na filologii polskiej odnoszą się poprzez ich uszczegółowienie do dyscyplin literaturoznawstwo i językoznawstwo, a także do wskazanych wyżej dyscyplin humanistycznych, stanowiących kontekst dla kształcenia polonistycznego. Efekty na I stopniu obejmują rozszerzoną wiedzę i umiejętności z zakresu historii literatury polskiej i powszechnej, teorii literatury, współczesnego życia literackiego i kulturalnego, wiedzy o języku polskim w aspekcie synchronicznym i diachronicznym oraz komunikacji językowej i kultury języka, wskazują również na językowe kompetencje pozwalające na przygotowanie typowych prac pisemnych oraz wystąpień w języku polskim w różnej formie i stylu. Program studiów II stopnia obejmuje efekty zakładające pogłębienie znajomości powiązań literaturoznawstwa i językoznawstwa z innymi obszarami humanistyki, uporządkowanie i pogłębienie wiedzy i umiejętności z zakresu metodologii badań literackich i badań językoznawczych, a także przygotowania specjalistycznych prac pisemnych i wystąpień w języku polskim z wykorzystaniem właściwych metodologii, źródeł oraz nowych zaawansowanych technologii. Kompetencje zakładają rozumienie potrzeby doksztalcenia się i rozwoju zawodowego, gotowość do aktywnego uczestniczenia w życiu kulturalnym i literackim, podejmowania działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego, angażowania się w działania prospołeczne oraz kreowania przestrzeni humanistycznej.

Efekty kierunkowe na I stopniu wskazują także na umiejętności badawcze absolwenta, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych oraz opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa. Efekty uczenia się obejmują również wiedzę umożliwiającą prowadzenie specjalistycznych badań w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, stosowanie zaawansowanych metod analizy literaturoznawczej i językoznawczej, pogłębione umiejętności badawcze, uwzględniające analizę prac innych autorów, syntezę różnych idei i poglądów, dobór metod i narzędzi badawczych, a także opracowanie i prezentację wyników, które pozwalają na oryginalne rozwiązanie problemów z zakresu obu dyscyplin. Efekty uczenia się na obu stopniach obejmują także swym zakresem kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej – zdolność do weryfikacji przyswajanych treści literaturoznawczych i językoznawczych oraz docenienia wartości posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, wrażliwość etyczną, efektywną organizację pracy badawczej i krytyczną ocenę stopnia jej zaawansowania.

Kierunkowe efekty uczenia się zakładają umiejętności komunikowania się w języku obcym na wymaganych przepisami prawa poziomach: absolwent I stopnia potrafi komunikować się w mowie i piśmie w języku obcym w sposób właściwy dla nauk humanistycznych i wybranej dyscypliny zgodnie z wymaganiami ustalonymi dla poziomu B2, a absolwent II stopnia – zgodnie z wymogami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Efekty uczenia się założone dla kierunku filologia polska są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, który pozwala na stworzenie systemu ich weryfikacji. Również na podstawie efektów uczenia się określonych dla poszczególnych zajęć można potwierdzić możliwość stworzenia systemu weryfikacji efektów uczenia się dzięki określeniu zakresu wiedzy i umiejętności do opanowania.

Studenci filologii polskiej, którzy wybrali moduł *specjalności nauczycielskiej* na I i II stopniu kształcenia realizują efekty uczenia się zgodnie z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 25 lipca 2019 r. w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i przygotowania dydaktycznego. Efekty te zostały sformułowane w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Studenci wybierający specjalność nauczycielską na I stopniu realizują w całości standard kształcenia nauczycieli na tym poziomie kształcenia; studenci kontynuujący kształcenie polonistyczne na II stopniu, którzy nie ukończyli specjalności nauczycielskiej na I stopniu, mają możliwość realizacji standardu kształcenia nauczycieli w całości na II stopniu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez

studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela i zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na filologii polskiej są zgodne z założonymi efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których kierunku został przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Program studiów przewiduje zajęcia kierunkowe obejmujące treści z zakresu literaturoznawstwa związane ze znajomością metodologicznych podstaw tej dyscypliny, historii literatury oraz znajomości najnowszych zjawisk literacko-kulturowych. Kluczowe treści programowe z zakresu językoznawstwa obejmują metodologiczne umocowania językoznawstwa oraz jego diachronicznych, synchronicznych i pragmatycznych uwarunkowań. Studia II stopnia mają na celu pogłębienie wiedzy i umiejętności oraz przygotowanie studentów do prac badawczych, dlatego treści programowe poszerzone zostały o zagadnienia metodologiczne z zakresu antropologii literackiej, komparatystyki, współczesnej myśli humanistycznej, metodologii badań językowych i literackich. W ramach zajęć specjalnościowych realizowane są treści programowe umożliwiające specjalistyczne przygotowanie z zakresu tekstologii i edytorstwa, kultury medialnej i dziennikarstwa oraz glottodydaktyki. Treści programowe realizowane przez studentów specjalności nauczycielskiej, która przygotowuje studentów filologii polskiej do pracy w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, są zgodne z efektami uczenia się, uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań oraz obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardzie kształcenia określonym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz. 1450 z późn. zm.).

Program studiów zapewnia także treści programowe pogłębiające znajomość języka łacińskiego, kultury antycznej, wiedzy o kulturze, historii Polski, historii myśli humanistycznej, a także treści kształcące umiejętności językowe w zakresie wybranego języka obcego na poziomie B2 na studiach I stopnia i na poziomie B2+ na studiach II stopnia.

Treści programowe, sformułowane w sylabusach, potwierdzają ich aktualność oraz zgodność ze współczesną wiedzą i metodyką badań w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa. Odpowiadają

one także badaniom prowadzonym przez nauczycieli akademickich, które wykorzystywane są na zajęciach kierunkowych oraz specjalnościowych, czego przykładem są realizowane obecnie w ramach grantów tematy badawcze, przekładające się na pracę dydaktyczną, w szczególności wpływające na zakres treści programowych seminariów dyplomowych oraz zajęć fakultatywnych: np. twórczość i recepcja Brunona Schulza, ponowoczesna dydaktyka polonistyczna czy ekopoetyka historycznych katastrof i konfliktów w literaturze XIX i XX wieku. Zgodność treści programowych z prowadzonymi na Uczelni badaniami potwierdza także powiązanie tematyki prac dyplomowych z badaniami naukowymi prowadzonymi przez pracowników.

Również zalecana literatura przedmiotu wskazuje na aktualność treści programowych oraz ich zgodność z działalnością badawczą, a także współczesnymi tendencjami rozwojowymi historii i teorii literatury oraz językoznawstwa. Na tej podstawie dobór treści dla poszczególnych zajęć należy ocenić jako zapewniający kompleksowość i odpowiedni poziom szczegółowości treści w odniesieniu do specyfiki poszczególnych zajęć, dzięki czemu możliwe jest uzyskanie wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku.

Określony w programie studiów czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Także liczba punktów przypisana do poszczególnych zajęć oraz grup zajęć specjalnościowych zostały poprawnie oszacowane, z zastrzeżeniem dotyczącym specjalności edytorskiej na II stopniu, na której zajęciom edytorstwo multimedialne przypisano aż 7 punktów ECTS, co nie zostało uzasadnione w sylabusie nakładem pracy własnej studenta. Niewłaściwie przyporządkowana została także liczba punktów ECTS poszczególnym praktykom – na specjalnościach edytorskiej oraz media i PR na II stopniu 80 h praktyk przypisano aż 8 punktów ECTS, a na specjalnościach publicystyczno-dziennikarska oraz edytorska na I stopniu – 90 h praktyk przyporządkowano jedynie 2 punkty ECTS. Rekomenduje się dokonanie korekty liczby punktów przypisanych do tych zajęć zgodnie z rzeczywistym ich wymiarem godzinowym oraz nakładem pracy studentów.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oraz liczba punktów ECTS, uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, są zgodne z przepisami. Zastrzeżenie dotyczy nieuwzględniania w sylabusach szczegółowego bilansu nakładu pracy studenta, który pozwoliłby określić udział godzin kontaktowych z nauczycielem akademickim oraz samodzielnej pracy studenta. Nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się dla danych zajęć zawiera w odpowiednim wymiarze także pracę własną studenta (np. przygotowanie prac pisemnych, projektów, prezentacji), rekomenduje się jednak uzupełnienie sylabusów o uszczegółowiony bilans punktów ECTS, uwzględniający samodzielną aktywność studenta.

Poszczególne zajęcia zaplanowane zostały w planie studiów w sposób poprawny i równomierny, a ich sekwencja dostosowana została do specyfiki kształcenia polonistycznego, zapewniając osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie założonych efektów uczenia się także w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Program studiów przewiduje zajęcia w formie wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów i seminariów. Proporcje

między wykładami a pozostałymi formami zajęć wskazują na dominację formy aktywizujących studenta – udział wykładów waha się od 21 do 31 % w zależności od specjalności i poziomu studiów.

Program studiów umożliwia studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS (66 ECTS na studiach I stopnia i 79 ECTS na studiach II stopnia). Elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia na filologii polskiej możliwe jest dzięki wyborowi specjalności, seminarium dyplomowego oraz lektoratu na obu poziomach kształcenia, na I stopniu także wykładu ogólnouczelnianego i fakultetu kierunkowego, a na II stopniu – wykładu wydziałowego.

Spełnione zostały również wymogi dotyczące liczby punktów przypisanych zajęciom powiązanim z prowadzonymi na wydziałach badaniami naukowymi w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, która na studiach obu poziomów stanowi ponad 50% ogólnej liczby ECTS, obejmując zajęcia kierunkowe, fakultety, seminaria dyplomowe oraz zajęcia specjalnościowe.

Program studiów uwzględnia konieczność uzyskania przez studentów poziomu B2 z zakresu nowożytnego języka obcego na studiach I stopnia w wymiarze 120 h i 8 ECTS. Program studiów II stopnia przewiduje zajęcia w zakresie języka obcego, w tym języka specjalistycznego, w wymiarze 60 h i 4 ECTS, które zapewniają osiągnięcie kształcenia językowego na poziomie B2+. Na obu poziomach kształcenia przewidziano realizację zajęć z dziedziny nauk społecznych w różnym wymiarze: studenci wybierający specjalność *nauczycielską* na I i II stopniu oraz *nauczanie języka polskiego jako obcego* poszerzają swoją wiedzę i umiejętności z zakresu nauk społecznych na zajęciach z bloku psychologiczno-pedagogicznego w wymiarze przekraczającym 5 punktów ECTS. Studenci I stopnia mają możliwość wyboru zajęć z dziedziny nauk społecznych w ramach oferty wykładów ogólnouczelnianych w wymiarze 2 ECTS. Brak zatem pełnych 5 punktów ECTS dla niektórych specjalności za zajęcia z nauk społecznych. Należy zapewnić możliwość realizacji zajęć z nauk społecznych wszystkim studentom filologii polskiej UG bez względu na wybraną przez nich ścieżkę specjalnościową.

Program studiów filologii polskiej nie przewiduje kształcenia za pomocą technik i metod kształcenia na odległość. W roku akademickim 2020/21 większość zajęć ze względu na sytuację epidemiczną realizowana jest jednak w tej formie.

Harmonogram realizacji programu studiów w zakresie specjalności nauczycielskiej, formy zajęć oraz ich kolejność w harmonogramie studiów są merytorycznie uzasadnione i zgodne ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Liczba punktów ECTS przypisana poszczególnym modułom realizowanym na I stopniu w ramach tej specjalności odpowiada wymaganiam określonym w standardzie kształcenia: 16 ECTS i 230 h przypisano zajęciom w module B, w tym 2 ECTS i 30 praktyce; moduł C obejmuje 4 ECTS i 60 h; moduł D – 16 ECTS i 210 h za dydaktykę przedmiotu oraz 3 ECTS i 120 h za praktyki. Studenci, którzy nie wybrali specjalności *nauczycielskiej* na I stopniu filologii polskiej, a kontynuują kształcenie polonistyczne na II stopniu mają możliwość realizacji specjalności nauczycielskiej na II stopniu w wymiarze zgodnym ze standardem: 16 ECTS i 230 h przypisano zajęciom w module B, w tym 2 ECTS i 30 praktyce; moduł C obejmuje 4 ECTS i 60 h; moduł D – 19 ECTS i 255 h za dydaktykę przedmiotu oraz 3 ECTS i 120 h za praktyki. Pełne uprawnienia zawodowe uzyskuje absolwent, który ukończył studia polonistyczne I i II stopnia oraz zrealizował na jednym z poziomów kształcenia specjalność nauczycielską.

Metody dydaktyczne stosowane na ocenianym kierunku są różnorodne i pozostają w ścisłym związku ze specyfiką kształcenia polonistycznego, zapewniając osiągnięcie przez studentów wszystkich

założonych efektów uczenia się. Odpowiadają one jednocześnie celom i formom prowadzonych zajęć – na wykładach wykorzystuje się przede wszystkim formę tradycyjnego i konwersatoryjnego wykładu oraz prezentację, na ćwiczeniach i seminariach dominują metody aktywizujące studenta: analiza tekstów, dyskusja, praca w grupach, metoda projektowa, studium przypadku oraz prezentacje. Metody te pozwalają wzbogacić warsztat filologiczny studenta, pogłębić umiejętność analizy i interpretacji, formułowania hipotez i problemów badawczych, a także opracowywania i prezentacji badań dzięki przygotowywaniu pisemnych prac semestralnych oraz dyplomowych.

To zróżnicowanie metod odnotowują sylabusy, potwierdzając znaczący udział metod problemowych, opartych na krytycznej analizie tekstów i dyskusji i stymulujących studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Przykładowo, *opracowanie redakcyjne i estetyka książki*, zajęcia na specjalności edytorskiej na I stopniu, wśród metod dydaktycznych wymieniają analizę zdarzeń krytycznych (przypadków), dyskusję, metodę projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny), pracę w grupach, rozwiązywanie zadań oraz wykład konwersatoryjny.

Metody kształcenia umożliwiają także przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, w szczególności dzięki metodom seminaryjnym na obu poziomach kształcenia (np. praca z tekstem, dyskusja na bazie literatury przedmiotu oraz nad tekstami studentów prezentowanymi w ramach seminarium, gromadzenie bibliografii podmiotowej i przedmiotowej, przygotowywanie wystąpień ustnych i prac pisemnych, konspektu i rozdziałów pracy dyplomowej). Metody dydaktyczne stosowane na lektoratach języka obcego (np. analiza tekstów, dyskusja, praca w grupach, rozwiązywanie zadań, przygotowywanie prac pisemnych i prezentacji) na studiach I i II stopnia zapewniają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 i B2+. Metody kształcenia umożliwiają także dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów dzięki wykorzystaniu rozwiązań ułatwiających studiowanie osobom z niepełnosprawnościami (np. dzięki wykorzystaniu specjalnie przygotowanych materiałów dydaktycznych czy formy specjalnego lektoratu).

W stosowanych w czasie pandemii metodach kształcenia we właściwy sposób wykorzystywany jest potencjał kształcenia za pomocą metod i technik kształcenia na odległość oraz narzędzia zapewniające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Na ocenianym kierunku korzysta się z aplikacji, za pomocą której udostępniane są pliki z materiałami pomocniczymi, np. skanami, nauczyciele akademicy kontaktują się ze studentami w celu odbywania konsultacji oraz dostosowują proces uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych oraz indywidualnych, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Korzysta się z modyfikacji metod w zależności od potrzeb studenta, np. poprzez dzielenie na tzw. pokoje (praca w mniejszych grupach), sięganie do notesu zajęć, zamieszczanie testów i prac w zakładkach zadania i prace domowe (wraz z możliwością przesyłania i bieżącej weryfikacji wyników, uwidocznianych w zakładce Oceny). Wykorzystywana jest także prezentacja nauczanych treści, np. przy zastosowaniu funkcji udostępniania zawartości ekranu czy wykorzystania go jako tablicy; prezentacja plików internetowych, materiałów dźwiękowych i wizualnych, czy tzw. formsów do zadań testowych. Stosuje się także metody pracy w mniejszych grupach czy ze studentami indywidualnymi w ustalonych z wykładowcą odrębnych terminach (np. dla studentów z niepełnosprawnościami). Zapewniono także materiały dydaktyczne w formie elektronicznej, np. w formie prezentacji, plików tekstowych oraz zeskanowanych artykułów i prac naukowych w formacie pdf.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się na podstawie formalnie przyjętych i opublikowanych zasad Regulaminu studiów oraz regulaminów studenckich praktyk zawodowych, sformułowanych dla każdej specjalności na obu poziomach kształcenia, w których określone zostały cele praktyk, sposoby weryfikacji efektów uczenia się, osoby odpowiadające za organizację i nadzór nad praktykami oraz ich zadania, a także organizacja praktyk i miejsca ich odbywania. Sformułowane zostały także specyficzne efekty uczenia się dla praktyk, które są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć specjalnościowych.

Praktyki na specjalności *edytorskiej* realizowane są w wymiarze 90 h na I stopniu i 80 h na II stopniu w wydawnictwach specjalizujących się w publikacji książek, czasopism, gier książkowych i planszowych, a także w portalach internetowych, agencjach reklamowych i marketingowych. Ich zadaniem jest zapoznanie studenta ze specyfiką pracy związanej z procesem tworzenia i publikacji różnych materiałów tekstowych i graficznych, który obejmuje przygotowanie i redakcję językową tekstu, projekt typograficzny, skład, druk lub udostępnienie w Internecie oraz działania marketingowe. Praktyki na II stopniu mają angażować studentów w prace o wyższym stopniu złożoności i odpowiedzialności, wymagające od nich wiedzy i umiejętności zdobytych na II stopniu studiów. przyporządkowana im liczba punktów ECTS. Praktyki na specjalności *publicystyczno-dziennikarskiej* na I stopniu obejmują 90 h i odbywają się w stacjach radiowych i telewizyjnych, prasie, portalach internetowych, instytucjach kulturalnych i samorządowych. Student zapoznaje się m.in. ze sposobem funkcjonowania instytucji, doskonali umiejętności warsztatowe niezbędne przy pisaniu i redakcji tekstów oraz copywritingu, nabywa umiejętności praktyczne potrzebne w bezpośrednim kontakcie z mediami, rozwija warsztat pisarski, poszerza kompetencje interpersonalne.

Praktyki na specjalności *media i PR* na II stopniu realizowane są w wymiarze 80 h w redakcjach prasowych, radiowych, telewizyjnych oraz redakcjach portali internetowych, agencjach reklamowych, działach promocji, reklamy i public-relations firm i przedsiębiorstw. Student zdobywa m.in. umiejętności warsztatowe w zakresie komunikowania i public relations, nabywa umiejętności praktyczne niezbędne do posługiwania się narzędziami i strategiami komunikowania się.

Praktyki realizowane na specjalności *nauczanie języka polskiego jako obcego* odbywają się w wymiarze 120 h oraz 30 h praktyki pedagogiczno-psychologicznej, jeśli student nie realizuje specjalności *nauczycielskiej*. Praktyka ma na celu zdobycie doświadczenia w pracy z cudzoziemcem i dzieckiem z doświadczeniem migracyjnym w szkole i w instytucjach uczących obcokrajowców.

Zarówno treści programowe określone dla praktyk, ich wymiar, umiejscowienie w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, sformułowanych w sylabusach dla poszczególnych specjalności. Zastrzeżenia budzi odnotowane wyżej nieadekwatne wobec liczby godzin przyporządkowanie liczby punktów ECTS w przypadku praktyk na specjalności *edytorskiej*, *media i PR* oraz *publicystyczno-dziennikarskiej*. Rekomenduje się właściwe oszacowanie liczby punktów ECTS przypisanych liczbie godzin praktyk na trzech wymienionych wyżej specjalnościach.

Podstawą zaliczenia praktyk jest wypełniony dziennik praktyk, zawierający wykaz zadań realizowanych przez studenta, karta przebiegu praktyk zawierająca ocenę realizacji poszczególnych zakładanych efektów uczenia się wraz z opinią wystawioną przez opiekuna praktyk oraz karta zaliczenia praktyk z zaliczeniem bez oceny. Przedstawiona przykładowa dokumentacja praktyk była sumiennie wypełniona i potwierdzała, że sposób dokumentowania przebiegu praktyk oraz realizowanych w ich trakcie zadań zostały trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie, czy założone efekty uczenia

się zostały osiągnięte przez studentów. Zastrzeżenia budzi jednak zaliczenie bez oceny – jej brak nie pozwala bowiem na ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się sformułowanych dla praktyk danej specjalności. Rekomenduje się wprowadzenie zaliczenia z oceną jako końcowej formy weryfikacji praktyk.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk umożliwiają prawidłową ich realizację, a liczba osób sprawujących opiekę jest wystarczająca w odniesieniu do liczebności grup praktykantów. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki na opiekunie praktyki spoczywa obowiązek zatwierdzenia tego miejsca zgodnie z przyjętymi kryteriami jakościowymi, dotyczącymi stopnia zgodności profilu działalności placówki oraz realizowanych przez placówkę zadań z koncepcją, celami kształcenia oraz profilem praktycznym specjalności. Program praktyk, sposób realizacji praktyk oraz efekty uczenia się są przedmiotem systematycznej oceny studentów, którzy dzielą się swoim opiniami w rozmowach podsumowujących zrealizowane praktyki z kierownikiem praktyk, a ocena studentów jest uwzględniana w ewaluacji i planowaniu praktyk w kolejnych latach.

Praktyki przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela mają na celu zapoznanie studenta z funkcjonowaniem szkoły, warsztatem pracy nauczyciela, formami i metodami pracy, a także nabycie umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w bezpośrednim kontakcie z uczniem i szkołą. W programie praktyk zostały uwzględnione wszystkie efekty uczenia się sformułowane dla praktyk zawodowych w standardzie kształcenia nauczycieli. Praktyki odbywają się w szkole podstawowej i ponadpodstawowej w wymiarze 150 godzin, z podziałem na 30 godzin praktyki pedagogiczno-psychologicznej i 120 godzin praktyki dydaktycznej. Ich program pozostaje w zgodzie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela w zakresie modułów kształcenia, ich minimalnego wymiaru godzinowego i punktowego oraz doboru treści poszczególnych modułów. Wyposażenie placówek oświatowych jest zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwia prawidłową realizację praktyk. Zgodnie z Regulaminem praktyk dydaktycznych dla studentów filologii polskiej nadzór dydaktyczno-wychowawczy nad praktyką sprawuje nauczyciel akademicki, tzn. opiekun studenckich praktyk pedagogicznych. Weryfikuje on plan praktyki, dba o właściwą jego realizację, współpracuje ze szkołą i szkolnym opiekunem, hospituje lekcje studenta, sprawdza dziennik praktyk, wnioskuje o zaliczenie praktyki (ocenę do indeksu wpisuje kierownik praktyk na podstawie protokołu zaliczeniowego).

Organizacja procesu dydaktycznego pozwala na realizację zajęć zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się dzięki proporcjonalnemu rozłożeniu godzin zajęć w poszczególne dni oraz zachowaniu odpowiednich przerw między zajęciami. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Również organizacja procesu nauczania i uczenia się na specjalności nauczycielskiej zgodna jest z wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia nauczycieli.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2:

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach literaturoznawstwo i językoznawstwo, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących braku pełnych 5 punktów ECTS dla niektórych specjalności za zajęcia z nauk społecznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

1. Zapewnić 5 punktów ECTS za zajęcia z nauk społecznych dla wszystkich specjalności realizowanych na filologii polskiej.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższego zalecenia.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Na kierunku filologia polska obowiązują selektywne i przejrzyste warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, określone na każdy rok akademicki Uchwałą Senatu UG. Postępowanie rekrutacyjne ma charakter konkursowy. O przyjęcie na studia I stopnia filologii polskiej mogą ubiegać się kandydaci z nową i starą maturą oraz dyplomem matury międzynarodowej IB i maturą europejską EB, a także kandydaci z egzaminem z języka obcego na poziomie dwujęzycznym. Przyjęcie następuje na podstawie konkursu wyników świadectw dojrzałości z następujących przedmiotów: *język polski* z wagą 0,5, *język obcy* z wagą 0,2 oraz jeden przedmiot do wyboru spośród następujących: *historia*, *WOS*, *historia sztuki*, *matematyka*, *geografia*, *fizyka/fizyka i astronomia*, *biologia*, *drugi język obcy*, *język łaciński i kultura antyczna*, *filozofia* z wagą 0,3 (wynik egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym mnoży się przez mnożnik przedmiotu i współczynnik 1,5). Lista przedmiotów, ich waga i poziom są właściwe dla kierunku i zapewniają kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach wstępnych. O przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się kandydaci posiadający dyplom ukończenia studiów co najmniej I stopnia na tym samym lub innym kierunku studiów. Kryterium podstawowym jest konkurs ocen na dyplomie, kryterium dodatkowym – średnia ocen ze studiów (według zasad określonych w uchwale rekrutacyjnej). Przyjęte na filologii polskiej zasady i kryteria kwalifikacji uznać należy za właściwe i bezstronne, zapewniające właściwy dobór kandydatów oraz równość ich szans w podejmowaniu kształcenia na ocenianym kierunku. Na Uczelni istnieje również możliwość dostosowania, w porozumieniu z prorektorem ds. studentów i jakości kształcenia, postępowania kwalifikacyjnego do szczególnych potrzeb i możliwości osób z niepełnosprawnością.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów i wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, program studiów nie przewiduje bowiem nauczania w trybie zdalnym (poza okresem pandemii). Uczelnia zapewnia natomiast wsparcie polegające na udostępnieniu sprzętu w siedzibie, w wypadku filologii polskiej – w budynku Wydziału Filologicznego. Rekomenduje się zamieszczenie odpowiedniej informacji w tym zakresie dla kandydatów na studia.

Przyjęcie na studia może nastąpić także na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Zasady potwierdzania efektów uczenia się oraz sposób powoływania i działania komisji weryfikujących efekty uczenia się określa Uchwała Senatu,

zapewniająca możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Na ocenianym kierunku istnieje także możliwość identyfikacji i uznawania efektów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych na innych kierunkach i uczelniach, a ich zasady, warunki i tryb uznawania określone zostały w regulaminie studiów. Zgodnie z przyjętymi regulacjami, na wniosek studenta prodziekan może uznać zaliczone już zajęcia oraz uzyskane i udokumentowane efekty uczenia się i punkty ECTS osobie wznawiającej studia, zmieniającej kierunek studiów, przenoszącej się z innej uczelni (w tym zagranicznej), lub biorącej udział w programie wymiany studenckiej.

Ogólne zasady i procedury dyplomowania obowiązujące na ocenianym kierunku zostały określone w Regulaminie studiów oraz zarządzeniu Rektora w sprawie szczególnego trybu składania prac dyplomowych i przeprowadzania egzaminów dyplomowych w okresie zagrożenia zakażeniem koronawirusem SARS-Cov-2. Dotyczą one m.in. wyznaczania opiekuna pracy dyplomowej, sposobu przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz składu komisji egzaminacyjnej. Tematy prac dyplomowych, zgodne z dyscyplinami literaturoznawstwo i językoznawstwo, zatwierdzane zostają przez radę programową. Regulacje te należy uznać za trafne i zapewniające potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Nie zostały jednak sformułowane specyficzne dla kierunku zasady dyplomowania określające merytoryczne kryteria, które powinny spełnić prace dyplomowe na studiach I i II stopnia z uwzględnieniem progresu kompetencji między poziomami studiów oraz zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Rekomenduje się określenie zasad uwzględniających specyfikę kierunku oraz merytoryczne kryteria procesu dyplomowania.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się na filologii polskiej zawarte zostały w Regulaminie studiów, który określa zasady i terminy weryfikacji efektów uczenia się oraz stosowane skale ocen i metody wyrażania osiągnięć studenta, zapewniające bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Szczegółowe kryteria zaliczenia dla poszczególnych zajęć są jednakowe w odniesieniu do wszystkich studentów i zostały sformułowane w sylabusach. Zastrzeżenia budzi jedynie zaliczenie bez oceny, które dotyczy seminarium dyplomowego, uniemożliwiając tym samym porównywalność stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Rekomenduje się wprowadzenie zaliczenia na ocenę w odniesieniu do seminarium dyplomowego na obu poziomach kształcenia.

Przyjęte na ocenianym kierunku zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się uwzględniają również możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością: np. poprzez dostosowanie sposobów i terminów weryfikacji wyników uczenia się, zmianę ustnej formy egzaminu na pisemną lub odwrotnie, wydłużenie czasu trwania egzaminu lub inne ustalone z wykładowcą metody weryfikacji efektów uczenia się.

Określone zostały także zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się – w wypadku zaliczenia lub egzaminu ustnego informację o jego wyniku student uzyskuje bezpośrednio po egzaminie, wyniki egzaminu lub zaliczenia pisemnego – do 14 dni od przeprowadzania egzaminu czy otrzymanej od studenta pracy.

W sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się, a także w celu zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (w tym plagiaryzm) mają zastosowanie akty ogólnouczelniane. Określone zostały zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się, np. w wypadku wątpliwości w związku z oceną niedostateczną lub kryteriami zastosowanymi przez wykładowcę student może złożyć odwołanie od oceny albo wnioski o komisyjne zaliczenie zajęć do kierownika jednostki, przypadki plagiatu zgłaszane są rzecznikowi dyscyplinarnemu do spraw studentów i doktorantów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, stosowane obecnie w procesie nauczania ze względu na stan pandemii, zapewniają identyfikację studenta poprzez korzystania z kamery podczas egzaminów oraz zalecenie używania kamery i mikrofonu podczas wszystkich zajęć, w których aktywność studenta stanowi element oceny; bezpieczeństwo danych zapewnione jest dzięki obowiązkowemu korzystaniu ze wskazanej przez Uczelnię platformy e-learningowej, zgodnie z przepisami RODO.

Metody sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na filologii polskiej zostały dostosowane do specyfiki efektów uczenia na ocenianym kierunku oraz określone w sylabusach dla poszczególnych zajęć. Do najczęściej wykorzystywanych form ewaluacji należą ustne i pisemne kolokwia i egzaminy, przygotowywane samodzielnie przez studenta prace pisemne, związane ze specyfiką kształcenia polonistycznego i sprawdzające warsztat pisarski, referaty dotyczące historii literatury lub zagadnień językowych, prace interpretacyjne i analityczne, zadania problemowe, prezentacje multimedialne – indywidualne i zespołowe, analizy przypadków (*case study*), testy z pytaniami otwartymi lub zamkniętymi, sprawdziany, opracowania edytorskie, scenariusze lekcji, konspekty, dzienniki praktyk; umiejętności i kompetencje społeczne oceniane są także na podstawie obserwacji, moderowania i oceny wystąpień i dyskusji studentów oraz projektów wykonywanych w grupie lub indywidualnie. Przykładowo w ramach zajęć specjalnościowych studenci przygotowują pod opieką wykładowcy projekty przyjmujące w wersji końcowej formę opublikowanej książki (specjalność *edytorska*) lub e-booka promującego Instytut Filologii Polskiej (specjalność *media i PR*). Stosowane na ocenianym kierunku metody, w tym metody stosowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, można uznać zatem za różnorodne, dostosowane do kształcenia polonistycznego oraz zapewniające skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich założonych dla kierunku efektów uczenia się.

Metody wykorzystywane w ramach seminarium dyplomowego pozwalają na weryfikację postępów w pisaniu pracy dyplomowej oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Możliwe jest to dzięki ocenie rezultatów kolejnych etapów tworzenia pracy: gromadzenia bibliografii podmiotowej i przedmiotowej, pisemnego opracowania, zestawienia i analizy krytycznej wyników badań przygotowanych na potrzeby pracy dyplomowej, a finalnie – ustnej obrony tezy pracy na egzaminie dyplomowym. Ocenie podlegają spójność tematu i treść pracy, jej struktura oraz zawartość merytoryczna, umiejętność wykorzystania literatury źródłowej i opracowań, a także poprawność językowa i umiejętność redakcji tekstu. Również metody weryfikacji i oceny efektów uczenia w zakresie znajomości języka obcego pozwalają na sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2 w przypadku studiów I stopnia oraz B2+ na poziomie studiów II stopnia, w tym języka specjalistycznego (testy cząstkowe, egzamin ustny, egzamin pisemny z pytaniami testowymi i zadaniami otwartymi oraz dłuższą wypowiedzią pisemną).

W przypadku modułu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego metody weryfikacji efektów uczenia się są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia. Przyjmują one zróżnicowane formy, m.in. formy egzaminów pisemnych w formie zadań

otwartych lub zamkniętych lub egzaminów ustnych, wykorzystują także analizę opracowanych przez studentów konspektów oraz obserwację ich praktycznej realizacji.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów zostały uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych, a także projektów, prac dyplomowych oraz dzienników praktyk. Potwierdzają one dostosowanie do poziomu i profilu oraz dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany, ich tematyka i metodyka wiążą się ze specyfiką kształcenia polonistycznego, w tym specjalnościowego, a zastosowane formy i metody weryfikacji (kolokwia pisemne, testy z pytaniami otwartymi, prace interpretacyjne, scenariusze lekcji, sprawdziany pisemne z pytaniami otwartymi, prezentacje) zostały trafnie dobrane do zajęć i efektów uczenia się sformułowanych dla ocenianego kierunku. W pojedynczych przypadkach nie podano jednak informacji o ocenach. Rekomenduje się przekazywanie studentom pełnej informacji zwrotnej na temat stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Tematyka przedstawionych do oceny prac dyplomowych była zgodna ze specyfiką kształcenia na filologii polskiej, umiejscowiona została w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, a także dostosowana do poziomu studiów i profilu ogólnoakademickiego, umożliwiając tym samym zweryfikowanie osiągnięcia przez studenta umiejętności i kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej. Recenzje zostały sporządzone rzetelnie, oceny były różnorodne i adekwatne do wartości pracy. Zastrzeżenie dotyczy dwóch prac językoznawczych (na I i II stopniu), w których oceny zostały zawyżone, co podważa zasadę rzetelności; w przypadku jednej pracy dyplomowej na I stopniu wszystkie trzy pytania zadane na egzaminie dyplomowym związane były z problematyką ściśle związaną z pisarzem, którego twórczości dotyczyła praca. Rekomenduje się zapewnienie odpowiedniej weryfikacji prac dyplomowych, gwarantującej rzetelność oceniania oraz poszerzenie listy pytań egzaminacyjnych o zagadnienia wykraczające poza problematykę związaną z pracą dyplomową.

Osiąganie efektów uczenia się przez studentów potwierdzają także liczne wystąpienia konferencyjne i publikacje naukowe studentów ogłaszane w formie artykułów w czasopismach i monografiach pokonferencyjnych, a także przyznawane im wyróżnienia w ogólnopolskich prestiżowych konkursach na prace dyplomowe konkursach im J. J. Lipskiego i Cz. Zgorzelskiego. Studenci biorą też udział w projektach grantowych, odpowiadających zakresowi ocenianego kierunku (np. *Ponowoczesna dydaktyka polonistyczna. Teoria a praktyka*).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej

o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzi 72 nauczycieli. Osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska posiadają udokumentowany i aktualny dorobek w zakresie obu dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów (językoznawstwo i literaturoznawstwo). Udokumentowany i aktualny dorobek posiadają także nauczyciele reprezentujący inne niż kierunkowe dyscypliny (w tym: pedagogika, psychologia). Niektóre zajęcia specjalistyczne są prowadzone przez praktyków posiadających doświadczenie zawodowe w zakresie edytorstwa i mediów.

W skład kadry wchodzi 12 profesorów, 25 doktorów habilitowanych, 23 doktorów oraz 1 magister zatrudnionych w IFP, a także 1 profesor, 2 doktorów habilitowanych, 6 doktorów, 3 magistrów z innych jednostek. Wobec aktualnej liczby studentów (w bieżącym roku akademickim 331 na obu poziomach kształcenia) zarówno struktura, jak i liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku filologia polska posiadają kompetencje dydaktyczne, zdobywane tak w kraju, jak i za granicą, oraz udokumentowany dorobek dydaktyczny. Na ten dorobek składają się: długoletnie doświadczenie w pracy akademickiej, promotorstwo i recenzowanie prac dyplomowych na wszystkich poziomach kształcenia, opracowywanie nowych kierunków studiów (w tym podyplomowych) i specjalności, sylabusów i materiałów dydaktycznych, podręczników akademickich i skryptów dla szkół ponadgimnazjalnych, projektów popularyzatorskich, opieka nad studenckimi kołami naukowymi, organizacja imprez popularyzujących wiedzę polonistyczną, przygotowanie kursu e-learningowego pt. *Redagowanie prac dyplomowych dla Wydziału Prawa i Administracji UG*, organizowanie debat ogólnouczelnianych.

Kilkoro pracowników IFP było wykonawcami w grantach dydaktycznych: „Dydaktyka literatury i języka polskiego w gimnazjum w świetle nowej podstawy programowej” oraz „Ponowoczesna dydaktyka polonistyczna. Teoria i praktyka”. Wśród nauczycieli akademickich jest osoba mająca tytuł nauczyciela dyplomowanego i kilkunastoletni staż pracy w szkole; ukończyła też studia podyplomowe z zakresu prawa oświatowego.

Kompetencje dydaktyczne zostały potwierdzone przez analizę prac dyplomowych i etapowych. Kompetencje dydaktyczne kadry zostały potwierdzone również hospitacjami. Nauczyciele akademicy udowodnili umiejętność stosowania zarówno tradycyjnych, jak i nowoczesnych metod dydaktycznych, w tym z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, wdrażanie metod aktywizujących studentów, umożliwianie interakcji, stosowanie materiałów dydaktycznych (w tym wizualnych) uatrakcyjnających zajęcia. Fakty te pozwalają stwierdzić, że kompetencje dydaktyczne kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Przydział zajęć oraz obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich są właściwe i umożliwiają prawidłową realizację zajęć. W trzech wypadkach przydział zajęć obowiązujący w roku akademickim 2020/2021 jest wadliwy, prowadzone są one przez nauczycieli akademickich, którzy nie posiadają dorobku poświadczanego publikacjami lub doświadczenia zawodowego w zakresie szczegółowych efektów uczenia się i treści prowadzonych zajęć. Dotyczy to zajęć związanych z nowymi mediami i kreowaniem wizerunku, które realizowane są przez osoby deklarujące dorobek literaturoznawczy. Za niewłaściwe należy uznać powierzanie seminariów (zwłaszcza na studiach II stopnia), a więc zajęć, które wymagają znajomości dorobku całej dyscypliny, osobom posiadającym małe doświadczenie badawcze. Rekomenduje się powierzanie seminariów dyplomowych osobom, które posiadają szeroką znajomość dorobku naukowego wypracowanego w danej dyscyplinie potwierdzoną doświadczeniem badawczym. Obecna struktura kwalifikacji kadry IFP pozwala na to z nadatkiem.

Uniwersytet Gdański jest podstawowym miejscem zatrudnienia dla 55 osób z IFP oraz 13 osób z innych jednostek. Ponad 75% godzin na kierunku jest prowadzonych przez nauczycieli akademickich, dla których Uniwersytet Gdański jest podstawowym miejscem pracy, co wypełnia wymogi ustawowe.

W momencie przejścia na tryb nauczania zdalnego Uczelnia zapewniła nauczycielom akademickim wsparcie w zakresie korzystania z technik i metod kształcenia na odległość z zakresu używanej w Uczelni aplikacji. Były to instrukcje informatyczne, szkolenia oraz spotkania z zainteresowanymi. Monitorowanie zajęć zdalnych przeprowadzane jest instytucjonalnie na poziomie Wydziału. Rekomenduje się wdrożenie monitorowania zajęć zdalnych na poziomie Instytutu. Jest to tym bardziej uzasadnione, że w rozmowie ze studentami zespół oceniający uzyskał informację o obniżaniu się jakości niektórych zajęć ze względu na problemy sprzętowe nauczycieli akademickich.

W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela biorą udział osoby prowadzące badania naukowe w dyscyplinie odpowiadającej przedmiotowi nauczania oraz w zakresie dyscyplin pedagogika i psychologia, a także nauczyciele akademicy z doświadczeniem i dorobkiem naukowym w zakresie dydaktyki i metodyki nauczania.

Dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia jest transparentny, uwzględnia kompetencje merytoryczne nauczycieli akademickich, które jednak nie zawsze są brane pod uwagę, o czym świadczą obsada wyżej wskazanych zajęć.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniane przez studentów w zakresie spełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem. Wykorzystywane w tym celu narzędzie to anonimowa ankieta służąca ocenie sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych. Ankieta jest przeprowadzana raz na 2 lata. Kierowana do studentów informacja o możliwości dokonania oceny zajęć jest niewystarczająca, ponieważ niektórzy studenci przez 5 lat studiów mieli okazję wypełnić ankietę zaledwie raz. Rekomenduje się zwiększenie częstotliwości przeprowadzania ankiety dotyczącej zajęć oraz zwiększenie informacyjnej skuteczności w tym zakresie. Jest to tym bardziej uzasadnione, że ocenę tę (przewidzianą ustawą) uwzględnia się w okresowej ocenie nauczycieli akademickich wyłącznie w wypadku, gdy stopień zwrotności osiągnie 40%.

Inną formą oceny prowadzących zajęcia są obserwacje koleżeńskie oraz hospitacje zajęć (szczegółowa procedura przewidziana jest w Regulaminie hospitacji zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Gdańskim). Ocenie podlega zgodność tematu zajęć z sylabussem, celami kształcenia i efektami uczenia się, stosowane metody kształcenia, wykorzystanie pomocy dydaktycznych, sposoby aktywizacji uczestników zajęć, sposób organizacji zajęć, przygotowanie prowadzącego i sposób przekazywania wiedzy specjalistycznej, zachowanie nauczyciela akademickiego. W wyniku hospitacji wystawia się ocenę pozytywną, pozytywną z zastrzeżeniami lub negatywną.

Zgodnie z wymaganiami ustawy prowadzone są okresowe oceny nauczycieli akademickich obejmujące aktywność w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej. Weryfikacji osiągnięć, obejmujących okres trzech lat, dokonuje Wydziałowa Komisja Oceniająca. W formularzu uwzględnia się również wyniki ocen dokonywanych przez studentów, jednak wyłącznie w wypadku, gdy w badaniu ankietowym wzięło udział co najmniej 40% studentów uprawnionych do uczestnictwa w danych zajęciach dydaktycznych. W formularzu oceny okresowej nauczyciela akademickiego UG uwzględnia się również ocenę wynikającą z hospitacji zajęć oraz opinię bezpośredniego przełożonego dotyczącą wykonywania obowiązków dydaktycznych. Opinia wydawana jest co cztery lata. Zarówno ankiety studenckie, hospitacje, jak i ocena pracownicza są podstawą do rozmów z poszczególnymi członkami kadry i wykorzystywane do doskonalenia kadry.

Polityka kadrowa zapewnia utrzymanie potencjału naukowo-dydaktycznego IFP i stwarza możliwości dalszego jej rozwoju. W drodze konkursu otwartego w roku 2017 zatrudniono pięciu adiunktów, w 2019 – jednego. Rozwój kadry prowadzącej kształcenie na kierunku filologia polska jest zrównoważony i trwały. Nauczyciele akademicy Instytutu Filologii Polskiej regularnie podnoszą swoje kwalifikacje naukowe, uzyskując kolejne stopnie i tytuły (w latach 2016-2020: 6 profesur, 8 habilitacji).

Uczelnia wspiera rozwój kadry naukowo-dydaktycznej głównie przez system nagród. Przyznawane są nagrody za osiągnięcia dydaktyczne (Nagroda im. Celestyna Mrongowiusza), naukowe i organizacyjne (nagroda Rektora UG). Służy temu również wspieranie mobilności krajowej i zagranicznej pracowników oraz pomoc w pozyskiwaniu środków na badania naukowe. Wsparcie udzielane jest także przez zniżkę w pensum godzinowym w wypadku finalizowania prac projektowych i organizacyjnych oraz finansowanie ważnych publikacji, szkoleń zewnętrznych i wewnętrznych oraz kursów językowych.

W Uczelni funkcjonuje zarządzenie Rektora UG w sprawie polityki przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w Uniwersytecie Gdańskim, a także zapobiegania agresji i dyskryminacji w stosunku do cudzoziemców. Trwają prace nad zarządzeniem dotyczącym przeciwdziałaniu dyskryminacji wobec studentów na Uczelni. W ostatnim czasie zorganizowano też warsztaty w zakresie mediacji i rozwiązywania konfliktów. W Jednostce obowiązuje zwyczajowe prawo w zakresie rozwiązywania konfliktów między członkami kadry. Brakuje oficjalnej procedury obejmującej zasady rozwiązywania

konfliktów oraz procedury reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa kadry. Wobec tego rekomenduje się wprowadzenie takich zasad.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zasadniczo zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Korekty wymagają zajęcia z zakresu nowych mediów i kreowania wizerunku.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadre do ustawicznego rozwoju.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) obsady niektórych zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

1. Zapewnienie prawidłowej obsady zajęć związanych z nowymi mediami i kreowaniem wizerunku.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższego zalecenia.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Infrastruktura dydaktyczna spełnia wymagania stawiane współczesnemu kształceniu. Zajęcia na filologii polskiej odbywają się w budynku Wydziału Filologicznego. Baza dydaktyczna, którą dysponuje kierunek, obejmuje 12 sal ćwiczeniowych (każda po 25 miejsc), salę do warsztatów teatralnych i dramowych mieszczącą do 50 osób. Kierunek ma również do dyspozycji 4 aule (łącznie 439 miejsc),

salę teatralno-kinową (303 miejsca) przystosowaną do projekcji filmów pełnometrażowych. Instytut korzysta z jednego laboratorium komputerowego z 10 stanowiskami dla studentów i osobnym dla prowadzącego zajęcia. Część zajęć odbywa się w innych instytucjach (szkoła podstawowa i ponadpodstawowa, Radio Gdańsk), co wiąże się z kształceniem w ramach specjalności proponowanych na filologii polskiej.

Wszystkie sale są wyposażone w klasyczne tablice. Prócz tego w 6 salach zamontowane na stałe są telewizory, w 6 innych – rzutniki multimedialne, w jednej z nich zainstalowana jest tablica multimedialna, w dwóch są zestawy komputerowe. Oprócz tego IFP posiada 2 telewizory przenośne, a w sekretariacie do dyspozycji prowadzących zajęcia są dodatkowo dwa rzutniki i 2 laptopy, 2 drukarki oraz urządzenie wielofunkcyjne (z możliwością kserowania i skanowania).

Laboratorium komputerowe dysponuje komputerami i współpracującymi z nimi 23-calowymi monitorami. Komputery wyposażone są w aktualne, licencjonowane oprogramowanie zawierające edytory tekstu oraz programy do obróbki obrazu, a także specjalistyczne oprogramowanie niezbędne do realizacji specjalności edytorskiej. Mają też dostęp do internetu. W sali jest również 1 duży telewizor LED (55 cali), dwa skanery, drukarka laserowa. W laboratorium jest 1 stanowisko dla studenta z niepełnosprawnością ruchową.

Wykorzystywana w procesie dydaktycznym infrastruktura jest wystarczająca zarówno w odniesieniu do liczby grup studenckich, jak i ich liczebności, liczba stanowisk w pracowniach komputerowych umożliwia prawidłową realizację zajęć, pozwala też na indywidualną pracę studentów. Kształcenie na kierunku filologia polska nie wymaga specjalistycznych pracowni ani oprogramowania. Wyjątek stanowi realizowane na kierunku specjalności: nauczycielska, edytorska, publicystyczno-dziennikarska, nauczanie języka polskiego jako obcego, media i PR. Specjalistyczne oprogramowanie dla specjalności edytorskiej Uczelnia zapewnia. W ramach specjalności publicystyczno-dziennikarskiej oraz media i PR studenci korzystają ze specjalistycznych programów w czasie zajęć w stacji radiowej. Dla specjalności nauczycielskiej i nauczania języka polskiego jako obcego ważnym narzędziem wykorzystywanym w przyszłym zawodzie są tablice multimedialne, którymi Jednostka dysponuje. Aby jednak w pełni wykorzystać ich możliwości, a jednocześnie zapewnić pełną znajomość nowoczesnych środków dydaktycznych przyszłym nauczycielom, rekomenduje się pozyskanie specjalistycznych programów edukacyjnych wykorzystywanych w kształceniu z użyciem tablicy multimedialnej.

Do dyspozycji kierunku jest Biblioteka Główna Uniwersytetu Gdańskiego, która znajduje się w bliskim sąsiedztwie Instytutu Filologii Polskiej, oraz Biblioteka Humanistyczna, która mieści się w budynku Wydziału Filologicznego. Biblioteka Główna posiada 577 miejsc pracy dla czytelników, w tym 83 ze stanowiskami komputerowymi. Biblioteka Humanistyczna posiada 36 miejsc czytelniczych, w tym 6 stanowisk komputerowych.

W semestrze letnim Biblioteka Główna i Biblioteka Humanistyczna są otwarte od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-18.00, co zapewnia komfortowe korzystanie z zasobów. Biblioteka oferuje również nieodpłatną usługę skanowanie materiałów: pojedynczych artykułów, rozdziałów z monografii, wskazanych przez czytelnika fragmentów monografii do 50 stron.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna oraz zasady korzystania z niej są w dobrym stanie technicznym oraz odpowiadają wymaganiom określonym w przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, przeciwpożarowych i ochrony środowiska. Należyty stan techniczny zapewnia bezpieczne użytkowanie budynków.

Infrastruktura informatyczna zapewnia dostęp do bezprzewodowej sieci internetowej we wszystkich budynkach.

Studenci mogą korzystać z sal poza godzinami zajęć, odbywa się to na zasadzie kierowania podania do odpowiednich osób, nie zdarzyło się, by zgoda nie została wyrażona.

Budynek Wydziału Filologicznego jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi – posiada podjazdy i windy. Sale wykładowe mają szerokie drzwi, nie ma progów, które utrudniałyby poruszanie się. Sale dydaktyczne oraz gabinety pracowników oznaczone są w alfabecie Braille'a. Na terenie kampusu, w sąsiedztwie Wydziału Filologicznego, znajduje się wybieg dla psów przewodników osób niewidomych i niedowidzących. Rekomenduje się zadbanie o osoby z dysfunkcją słuchu.

W momencie przejścia na nauczanie zdalne w związku zapobieganiem rozszerzania się Covid-19 Uczelnia zapewniła nauczycielom akademickim i studentom dostęp do bezpłatnego oprogramowania umożliwiającego prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość. Zapewniającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Wykorzystywany pakiet jest skojarzony z adresami uniwersyteckimi pracowników i studentów.

W semestrze zimowym 2020/2021 specjalistyczne oprogramowanie przeznaczone do realizacji zajęć na specjalności *edytorskiej* zostało zapewnione dzięki uprzejmości producenta. Studenci mogli je zainstalować na swoich prywatnych komputerach. W semestrze letnim realizacja zajęć z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania planowana jest w trybie stacjonarnym w postaci zablokowanej pod koniec semestru w pracowni edytorskiej, gdzie odpowiednia liczba licencji została wykupiona i zainstalowana.

Księgozbiór tradycyjny Biblioteki Humanistycznej liczy ponad 81 tys. woluminów i 21 tys. woluminów czasopism, a Biblioteki Głównej UG – 1 669 814 woluminów, w tym 1 127 602 książek, 352 644 czasopism, 189 568 jednostek zbiorów specjalnych. W zasobach Biblioteki znajduje się literatura przedmiotu polecana studentom w sylabusach w liczbie dostosowanej do potrzeb studiujących na kierunku filologia polska. Zasoby te pozwalają poszerzać wiedzę kierunkową i specjalnościową. Zapewnione jest też piśmiennictwo z zakresu pedagogiki i psychologii niezbędne w kształceniu nauczycieli. Księgozbiór jest aktualny i stale się rozwija.

Biblioteka Uniwersytecka oferuje również dostęp do ok. 532 tys. pełnotekstowych e-książek oraz do ok. 139 tys. czasopism elektronicznych. Umożliwia również dostęp do licencjonowanych serwisów elektronicznych książek i czasopism (w tym Elsevier, Springer, Wiley-Blackwell, które mogą być przydatne dla studentów kierunku filologia polska). Zasoby elektroniczne są dostępne w sieci uniwersyteckiej.

Zasoby biblioteczne umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz zapewniają prawidłową realizację zajęć.

Biblioteka to miejsca przyjazne i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Jej pracownicy są systematycznie szkoleni w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami. Przed Biblioteką Główną znajdują się miejsca parkingowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością. W budynku na każdej kondygnacji znajdują się też toalety dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Wypożyczalnia i Czytelnia Biblioteki Głównej, jak również Biblioteka Humanistyczna mieszczą się na parterze. Materiały z innych pięter dostarczają pracownicy Biblioteki. Od czerwca 2020 r. w Bibliotece Głównej wdrażane są innowacyjne, specjalistyczne usługi dla osób z niepełnosprawnościami, tzn. Asystent Biblioteczny oraz Asystent Informatyczny (zostały wyznaczone stałe dyżury asystentów). Czytelnicy

z niepełnosprawnościami mają zwiększony limit wypożyczanych książek oraz elastyczny czas wypożyczeń.

Wszystkie przestrzenie w Bibliotece Głównej mają oznaczenia w alfabecie Braille'a. Osoby z dysfunkcją wzrokową mogą korzystać z Wirtualnej Biblioteki Literatury Polskiej. W Bibliotece Humanistycznej i Głównej zainstalowano dla nich powiększalniki optyczne ClearView+ umożliwiające czytanie, pisanie i oglądanie zdjęć. W obu Bibliotekach zainstalowano stanowiska komputerowe dla osób niewodzących i słabowidzących. Na tych komputerach zainstalowane jest specjalistyczne oprogramowanie powiększające i udźwiękawiające (Jaws, Magic). Istnieje też Dział Zbiorów dla Niewidomych, który prowadzi działalność w zakresie gromadzenia, udostępniania i adaptacji księgozbioru dla potrzeb czytelników z dysfunkcją wzroku i innych osób niemogących czytać zwykłego druku. U uruchomiono również usługę adaptacji materiałów dydaktycznych (SAD: skanowanie/adaptacja/digitalizacja). Strona internetowa Biblioteki jest dostosowana do osób z niepełnosprawnością wzrokową. UG posiada także urządzenia wspomagające słyszenie (Sennheiser System 2015-D-EV).

Okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej, wyposażenia technicznego odbywają się na bieżąco, a potrzeby zgłaszane są administratorce budynku. Zapotrzebowanie w zakresie infrastruktury dydaktycznej, wyposażenia technicznego, pomocy i środków dydaktycznych nauczyciele akademicki IFP zgłaszają bezpośrednio przełożonemu, natomiast studenci dyrektorowi ds. studentów, opiekunowi roku lub prowadzącemu zajęcia. Studenci dokonują też oceny dostawiania sal do odbywanych w nich zajęć w ankiecie przeprowadzanej raz na dwa lata.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wśród instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi współpracuje kierunek, są przede wszystkim placówki edukacyjne na terenie Trójmiasta i Pomorza, w tym 7 szkół ponadpodstawowych w Gdyni, Spocie, Gdańsku, Chojnicach, Tczewie, oraz licea ogólnokształcące w Gdańsku, Gdyni, Sopocie, Chojnicach, Zespół Szkół Morskich w Gdańsku, Zespół Szkół Ekonomicznych w Tczewie, Zespół Szkół Autonomicznych w Gdańsku. Współpraca obejmuje także Akademickiego Liceum dla Młodzieży „Magellanum” oraz Akademickiej Szkoły Podstawowej „Magellanum”, które mają być w założeniu szkołą ćwiczeń dla studentów. Do tej pory odbyły się tam wykłady nauczycieli akademickich, studenci mogą obserwować lekcje, a w przyszłości je prowadzić.

Jednostka na podstawie umowy współpracuje również z Agencją „Personal PR”, gdzie studenci mają możliwość odbywania praktyk i zajęć oraz realizowania inicjatyw wydawniczych, jak finalizowany e-book poświęcony IFP tworzony przez studentów filologii polskiej i pracowników Agencji. Przedstawicielki agencji prowadzą część zajęć specjalizacyjnych w ramach specjalności media i PR.

Niesformalizowana, ale aktywna współpraca dotyczy również Wydawnictwa Uniwersytetu Gdańskiego oraz wydawnictwa „Fundacja Terytoria Książki”, gdzie studenci realizują praktyki. Pracownicy tego ostatniego prowadzą też zajęcia specjalizacyjne na kierunku. W obu instytucjach zatrudnionych jest wielu absolwentów gdańskiej filologii polskiej. Pracownik Wydawnictwa „Novae Res” zasiada w Radzie Programowej IFP.

Współpraca (oparta na umowach) obejmuje również instytucje kultury, w tym Bibliotekę Gdańskich Szkół Autonomicznych, Teatr „Miniatura” w Gdańsku Wrzeszczu, Towarzystwo Przyjaciół Sopotu, jak również kulturalno-społeczną organizację non-profit „Pomysłodalia”. Kooperacja polega na sprawowaniu patronatu nad konkursem „Interpretacja jednego wiersza”, włączaniu studentów w działania teatralne skierowane do dzieci i młodzieży, umożliwianiu studentom praktykowania zarządzania kulturą, realizowania własnych przedsięwzięć kulturalnych.

W sprawie zawarcia formalnej umowy IFP zaawansowane są rozmowy z Radiem Gdańsk. Dwóch dziennikarzy zasiada w Radzie Programowej kierunku, jedna osoba prowadzi zajęcia *fakultet radiowy*.

Stała i rozwinięta współpraca dotyczy przede wszystkim szkół, co jest zgodne z prowadzoną na kierunku specjalnością nauczycielską. W tym zakresie współpraca obejmuje praktyki studenckie, ale także sprawowanie patronatu nad szkolnym czasopiśmie popularnonaukowym „Tropem Horacego i Einsteina” czy wykłady popularyzatorskie.

Osobne inicjatywy w ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym to program „Zdolni z Pomorza”, w ramach którego kadra IFP prowadzi warsztaty dla uczniów liceów i szkół podstawowych,

oraz cykliczne zajęcia „Piątki dla licealistów”. Pracownicy IFP regularnie uczestniczą też w pracach Olimpiady Polonistycznej na poziomie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz podejmują szeroko zakrojoną działalność popularyzatorską. Wśród podejmowanych tu działań znajdują się cykle wykładów edukacyjnych w bibliotekach, Operze Bałtyckiej, Narodowym Muzeum Morskim. Tego rodzaju działalność dobrze służy upowszechnianiu działalności naukowej, jednak ma słaby związek z kształceniem studentów.

Wskazane instytucje, z którymi współpracuje jednostka, funkcjonują w obszarach zawodowych, do których kierunek przygotowuje absolwenta, są zatem właściwe dla koncepcji i celów kształcenia dla realizowanych w ramach filologii polskiej specjalności nauczycielskiej, edytorskiej, publicystyczno-dziennikarskiej, media i PR. W ramach filologii polskiej istnieje również specjalność *nauczanie języka polskiego jako obcego*. W tym zakresie nie wskazano interesariuszy zewnętrznych. Rekomenduje się podjęcie współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego adekwatnymi do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji studiów na tej specjalności.

W IFP istnieje 18-osobowa Rada Programowa kierunku filologia polska, w której skład wchodzi (prócz pracowników IFP i studentów) przedstawiciele szkół, wydawnictw i mediów Trójmiasta. Ciało to ma charakter opiniujący, do jego zadań należy dbałość o prawidłową realizację programu studiów oraz wysoką jakość kształcenia na kierunku. Do spotkań dochodzi raz w semestrze.

Formy współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami, obejmują organizację praktyk i działania popularyzatorsko-promocyjne oraz prowadzenie zajęć specjalistycznych na kierunku (dotyczy to specjalności edytorskiej oraz media i PR). Jednostka wykazała bezpośredni wpływ interesariuszy zewnętrznych na treści programowe i koncepcję kształcenia. Pod wpływem głosów przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego uruchomiono przedmiot *fakultet radiowy* prowadzony przez reprezentantkę interesariuszy zewnętrznych. Poza tym współpraca nie przybiera innych form związanych z procesem kształcenia, np. realizacji aplikacyjnych prac etapowych lub dyplomowych, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w weryfikacji efektów uczenia się. Rekomenduje się rozszerzenie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi również na te obszary.

Jednostka nie prowadzi systemowych okresowych przeglądów obejmujących ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Uwagi przekazywane są na bieżąco w bezpośrednich rozmowach. Rekomenduje się przeprowadzanie okresowej oceny współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w powiązaniu z koncepcją i celami kształcenia dla kierunku filologia polska z uwzględnieniem oceny dokonywanej również przez studentów

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, przede wszystkim w zakresie realizacji praktyk, w mniejszym stopniu w zakresie konstruowania programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację nie podlegają systematycznym ocenom w postaci systemowej oceny, lecz przybierają formę bezpośredniej wymiany uwag.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku filologia polska wyraża się w międzynarodowej mobilności kadry naukowo-dydaktycznej i studentów, realizacji z partnerami zagranicznymi wspólnych projektów naukowych oraz odbywania profesur wizytujących. Wymiernym efektem jest też powstanie monografii w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki Moduł „Umiędzynarodowienie”.

Instytut zawarł umowę z siedmioma uniwersytetami, są to: Sorbona (Francja), Uniwersytet Lipski (Niemcy), Uniwersytet Masaryka w Brnie (Czechy), Uniwersytet w Ostrawie (Czechy), Uniwersytet Eotvos Lorand (Węgry), Uniwersytet w Novej Goricy (Słowenia), Uniwersytet w Stambule (Turcja).

W latach 2018-2020 w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus+ udział wzięło 21 pracowników (wyjazdy dydaktyczne i szkoleniowe) i 11 studentów (studia i praktyki). Ponadto 1 osoba przebywała na stypendium w ramach Międzynarodowej Wymiany Stypendialnej Doktorantów i Kadry Akademickiej finansowanym przez NAWA (Londyn), kolejna osoba odbyła dwukrotnie profesurę wizytującą (Kanada, USA). Stopień mobilności nauczycieli akademickich należy uznać za odpowiedni. Stopień mobilności studenckiej nie jest duży, ale wystarczający dla filologii narodowej.

W IFP zrealizowano międzynarodowy projekt *Sny byłych więźniów obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu*, którego uczestnikami byli naukowcy z Finlandii, Szwecji, Włoch. W dniach 20-21 września 2018 roku w ramach grantu zorganizowana została Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Dreams, Phantasms and Memories”, która odbyła się w Gdańsku i zgromadziła 36 czynnych uczestników (z referatem) z następujących krajów: Austria, Brazylia, Ekwador, Finlandia, Hiszpania, Indie, Irlandia, Izrael, Kanada, Niemcy, Polska, Ukraina, USA i Włochy. Zespół realizujący grant uczestniczy też w innych międzynarodowych konferencjach, przede wszystkim w dorocznych kongresach International Association for the Study of Dreams (organizowanych naprzemiennie w USA i w Europie), które gromadzą kilkuset uczestników z całego świata.

Zagraniczni naukowcy goszczą z wykładami na Wydziale Filologicznym, uczestniczą też w konferencjach organizowanych przez IFP. Nauczyciele Jednostki wygłaszają gościnne wykłady za granicą (w Kolonii,

Mińsku, Wilnie). Realizują też zajęcia w języku angielskim dla studentów przybywających na UG, a także w trybie mieszanym w jęz. polskim i niemieckim. Nauczyciel akademicki IFP opracował również program *historia literatury* dla podyplomowych studiów polonistycznych dla studentów z USA w kształceniu zdalnym.

Specyfiką procesu umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku filologia polska jest prowadzenie studiów polonistycznych dla cudzoziemców z Harbin Normal University (Chiny) oraz kursów języka polskiego dla cudzoziemców we współpracy z Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, Urzędem Miasta w Gdańsku i Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego. Studenci, którzy wybrali specjalność nauczanie języka polskiego jako obcego, mają zatem możliwość doskonalenia swego warsztatu poprzez kontakt ze studentami z Chin, dla których IFP prowadzi ścieżkę nauczania polonistycznego.

Studenci podnoszą kwalifikacje językowe na lektoratach (zgodnie z wymogami na I stopniu studiów osiągają poziom B2, na II – B2+). Na obu stopniach studiów studenci mogą wybrać wykłady ogólnouczelniane prowadzone w języku angielskim. Pracownicy mają możliwość doskonalenia kompetencji językowych w ramach kursów organizowanych na Uczelni.

W Jednostce wypracowano koncepcję mobilności wirtualnej. Polega ona na odbywaniu zajęć online (konieczny jest wybór miejsca noclegu z dostępem do bezprzewodowej sieci internetowej), ale w kraju, z którym Uczelnia ma podpisaną umowę o wymianie międzynarodowej. Ponadto wdrożono wykłady zdalne, ożywiona współpraca w tym zakresie dotyczy Ukrainy.

Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia przez dyrekcję IFP, a przede wszystkim przez osobę wchodzącą w skład Wydziałowego Zespołu ds. Rozwoju i Umiędzynarodowienia. Dokonuje się rocznego podsumowania stopnia mobilności, prowadzi szeroką akcję informacyjną z wykorzystaniem wszystkich dostępnych kanałów komunikacji, w tym mediów społecznościowych. W ocenie stopnia umiędzynarodowienia nie biorą udziału studenci, wobec czego rekomenduje się włączenie studentów w ten proces.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów jest prowadzone systematycznie w różnych formach i zakresie, w tym przede wszystkim w obszarze dydaktycznym, naukowym, wsparcia osób z niepełnosprawnością i pomocy materialnej. Uczelnia rozpoczęła kształcenie wykorzystujące współczesne technologie, które są adekwatne do celów kształcenia i wynikają z potrzeb np. w wyniku pandemii. Studenci zostali przygotowani do udziału w kształceniu na odległość poprzez specjalnie przygotowane szkolenia oraz materiały dodatkowe umieszczone na platformie uczelnianej. Ponadto w razie dodatkowych pytań studenci mogli się kontaktować z dziekanatem, który odpowiadał na dodatkowe pytania. Wsparcie studentów odbywa się także w postaci bezpośredniego kontaktu na konsultacjach z nauczycielami akademickimi. Informacja o godzinach odbywania konsultacji jest umieszczona na stronie www Jednostki oraz przekazywana studentom na pierwszych zajęciach. Kontakt z prowadzącymi zajęcia jest możliwy drogą elektroniczną, za pośrednictwem maila uczelnianego.

Uniwersytet Gdański oferuje studentom zróżnicowane formy przygotowujące ich do prowadzenia działalności naukowej. Studenci mogą aktywnie włączać się w prace kół naukowych pod opieką nauczyciela akademickiego, który wspiera ich rozwój w zainteresowaniach badawczych.

Studenci wybitni swoje zainteresowania naukowe mogą rozwijać m.in. poprzez uczestnictwo w programie tutoringowym. W ramach programu student nawiązuje relację mistrz-uczeń, która ma na celu wsparcie studenta w procesie nauki. Studenci mogą także wnioskować Indywidualną Organizację Studiów (IOS) z opieką naukową. Pozwala ona na rozszerzenie zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku studiów lub łączeniu treści programowych w obrębie jednego lub więcej kierunków studiów, a także udziale studenta w pracach badawczych. Wyróżniający się studenci są motywowani do publikacji naukowych oraz udziału w konferencjach naukowych.

Studenci mogą rozwijać swoje aktywności na wielu płaszczyznach m.in. w obszarze sportowym poprzez udział w zajęciach sekcji Akademickiego Związku Sportowego czy artystycznego poprzez działanie w kole teatralnym, chórze akademickim, czy uczestnicząc w zajęciach Akademii Filmowej. Studenci rozwijają swoje umiejętności także organizacyjne organizując liczne wydarzenia m.in. wykłady tematyczne czy konferencje naukowe. Dodatkowo mogą realizować się także społecznie koordynując projekty wspierające różne grupy docelowe. Funkcjonujące w Uczelni Biuro Karier UG oferuje studentom m.in. konsultacje z doradcą zawodowym, a także organizuje Dni Kariery, podczas których studenci mogą poznać perspektywę zatrudnienia, proces rekrutacji oraz wymagania pracodawców.

Uczelnia wspiera i dostosowuje się do potrzeb różnych grup studentów, a w szczególności studentów z niepełnosprawnościami. Studenci mają możliwość wnioskowania o IOS, która uprawnia m.in. do indywidualnego ustalenia terminów oraz form zaliczeń. Informacje o procedurach wnioskowania są opisane w Regulaminie Studiów oraz na stronie internetowej. Studenci z niepełnosprawnościami mogą skorzystać m.in. z bezpłatnego wypożyczenia specjalistycznego sprzętu wspierającego proces kształcenia, dodatkowych zajęć np. lektoratu językowego czy skorzystania z indywidualnego wsparcia konsultanta dydaktycznego wspomagającego proces dydaktyczny. Dodatkowo studenci

z niepełnosprawnościami mogą wypożyczyć z biblioteki większą liczbę książek na dłuższy okres czasu tj. 10 książek na okres 4 miesięcy. Ponadto Uczelnia oferuje studentom nieodpłatne wsparcie psychologiczne. Niezbędne informacje o zapisach dostępne są na stronie internetowej.

Wszelkie wnioski oraz skargi studenci mogą zgłaszać mailowo (zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo np. za pośrednictwem starosty czy opiekuna roku). Wnioski rozpatruje zastępca dyrektora ds. studenckich, który decyzje podejmuje niezwłocznie, a w sytuacjach złożonych i wymagających dodatkowych rozstrzygnięć może się zwrócić do Prodziekana ds. studenckich i kształcenia.

W Uczelni prowadzone są działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów m.in. poprzez liczne zarządzenia Rektora w trakcie trwania pandemii koronawirusa. W ramach programu studiów studenci odbywają obowiązkowe szkolenie BHP. Ponadto Uczelnia przeciwdziała wszelkim formom dyskryminacji poprzez wprowadzanie odpowiednich procedur reagowania na wszelkie formy dyskryminacji i przemocy. Szczególną opieką objęci są cudzoziemcy, którzy w przypadku zetknięcia się z objawami agresji czy dyskryminacji mogą zgłosić się do Biura Bezpieczeństwa i Zarządzania Ryzykiem UG, którego celem jest wyeliminowanie takich sytuacji. Pomoc ofiarom jest realizowana przez Rzecznika ds. równego traktowania i przeciwdziałania mobbingowi dwutorowo, zarówno poprzez zapewnienie opieki psychologicznej, jak i prawnej poprzez kontakt z odpowiednimi organami. Jednostka nie prowadzi działań informacyjnych przeciwdziałającym wszelkim formom dyskryminacji. Rekomenduje się zwiększenie świadomości studentów o podejmowanych działaniach przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy.

Uczelnia motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się m.in. nagrodą Rektora, medalem UG czy pochwałą Dziekana. Dodatkowymi instrumentami oddziaływania na studentów są różne formy wsparcia materialnego. Uczelnia oferuje cztery świadczenia: stypendium socjalne (i stypendium socjalne w zwiększonej wysokości), stypendium rektora, zapomogę oraz stypendium dla osób niepełnosprawnych. Wnioski rozpatrywane są przez dwie komisje, których większość składu stanowią studenci. Szczegóły wnioskowania są opisane w Regulaminie świadczeń.

Kadra wspierająca proces nauczania odpowiada potrzebom studentów, umożliwiając wszechstronną pomoc. Kontakt z obsługą administracyjną możliwy jest drogą elektroniczną, telefoniczną oraz bezpośrednio w warunkach reżimu sanitarnego. Dodatkowo wszelkie problemy techniczne mogą być zgłaszane za pomocą helpdesku do Centrum Informatycznego, które wspiera studentów szczególnie w trakcie kształcenia na odległość.

Samorząd oraz organizacje studenckie są wspierane materialnie. Odbywa się to po złożeniu wniosku do Dziekana. Ponadto opiekę naukową nad kołem naukowym sprawuje opiekun, który wspomaga studentów także organizacyjnie. Samorząd studencki ma zapewniony wpływ na program studiów poprzez opiniowanie programów studiów.

Uczelnia prowadzi przeglądy wsparcia studentów. Badania przeprowadzane są w formie elektronicznych ankiet. Pod koniec roku akademickiego 2019/2020 Uczelnia zapoczątkowała ogólnouczelniane badanie weryfikujące kształcenie na odległość. W wyniku badania ograniczono się m.in. do dwóch platform do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Na wizytowanym kierunku nie są prowadzone inne badania, weryfikujące oferowane wsparcie czy satysfakcję ze studiów, niż ocena zajęć i nauczycieli dydaktycznych. Rekomenduje się wprowadzenie cyklicznych przeglądów wsparcia studentów, a także promowanie jego wśród studentów oraz informowania ich o podjętych działaniach na rzecz doskonalenia wsparcia i jego form.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Gdański oferuje studentom zróżnicowane formy przygotowujące ich do prowadzenia działalności naukowej. Uczelnia uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów i zapewnia odpowiednie formy wsparcia ich w procesie uczenia. Studenci wyróżniają się objęci są szczególnym wsparciem, w szczególności naukowym. Dodatkowo Uczelnia oferuje studentom wsparcie materialne. Uczelnia podejmuje kroki przeciwdziałające dyskryminacji i przemocy, ale nie informuje o nich studentów. Kadra wspierająca studentów zapewnia kompleksową pomoc. Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd oraz organizacje studentów. Wsparcie studentów podlega przeglądom, w których uczestniczą studenci.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Publiczny dostęp do informacji zapewniają strony internetowe oraz portale społecznościowe Uniwersytetu. Sposób ich funkcjonowania zapewnia szerokiemu gronu interesariuszy dostęp do informacji związanych z procesem kształcenia. Zarówno układ stron, metody nawigacji, jak i system wyszukiwania umożliwiają pozyskiwanie informacji. Strony internetowe dostępne są także z poziomu urządzeń mobilnych. Witryny Uniwersytetu Gdańskiego dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Witryny Uniwersytetu Gdańskiego, Wydziału Filologicznego oraz Instytutu Filologii Polskiej zawierają informacje spełniające potrzeby zróżnicowanych grup interesariuszy, do których należą między innymi kandydaci na studia, studenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Zakres informacji, do których dostęp zapewniają witryny Uczelni przedstawia poniższa tabela, przy czym zostały zdiagnozowane braki w zasadach dyplomowania; uwzględnione są kryteria organizacyjne i procedury związane w procesem dyplomowania, nie określono natomiast kryteriów merytorycznych (np. charakteru prac z zakresu literaturoznawstwa czy językoznawstwa, zakresu egzaminu dyplomowego). Rekomenduje się poszerzenie zasad dyplomowania o kryteria merytoryczne.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	Tak
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	Tak
3.	Zasady rekrutacji	Tak
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	Tak
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	Tak
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	Tak
7.	Aktualne programy studiów	Tak
8.	Sylabusy	Tak
9.	Kompletność sylabusów	Tak
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	Tak
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	Nie
12.	Erasmus	Tak
13.	Most	Tak
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	Tak
15.	Harmonogram zajęć	Tak
16.	Regulamin studiów	Tak
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	Tak
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	Tak
19.	Biuro Karier	Tak
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	Tak
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	Tak

Uczelnia w ramach prowadzonych witryn zapewnia informacje związane z kształceniem prowadzonym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W serwisie Centrum Informatycznego Uniwersytetu Gdańskiego znaleźć można rozbudowane vademecum związane z użytkowaniem Portalu Edukacyjnego oraz wykorzystywanego oprogramowania.

Monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach i jej zgodności z potrzebami różnorodnych grup interesariuszy nie jest badane systemowo, jednakże na poziomie Wydziału i Instytutu wyznaczono osoby, które mają troszczyć się o aktualizację tych informacji. Ponadto nauczyciele akademicy oraz studenci mają możliwość zgłaszania uwag co do kompletności i jakości zamieszczonych informacji. Uznając w znacznej części za skuteczne przyjęte do tej pory rozwiązania, mając na uwadze zdiagnozowane braki w zasadach dyplomowania, rekomenduje się przyjęcie systemowych rozwiązań w odniesieniu do monitorowania dostępu do informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają ocenie, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

--

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Na Uniwersytecie Gdańskim funkcjonuje formalnie przyjęty Wewnętrzny System Jakości Kształcenia, który w sposób przejrzysty określa skład oraz zakres odpowiedzialności zespołów i osób w zakresie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego jak też administracyjnego nad kierunkiem studiów oraz w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia. Nadzór nad kierunkiem sprawuje dziekan Wydziału Filologicznego i powołana przez niego rada programowa. Ważną rolę w tym obszarze działań pełni także dyrektor Instytutu Filologii Polskiej. W zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia powołany został Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz dwa Zespoły Wydziałowe: 1) ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, który zajmuje się opracowywaniem procedur i monitorowaniem ich wdrażania oraz 2) ds. Kształcenia Nauczycieli, który z kolei monitoruje przestrzeganie standardów kształcenia na specjalności nauczycielskiej. Ponadto na kierunku funkcjonuje 18 - osobowa Rada Programowa, której zadaniem jest dokonywanie przeglądów procesu kształcenia.

Uczelnia przyjęła dyrektywy dotyczące uchwalania programów studiów, a zatwierdzanie zmian i wycofanie programów studiów dokonywane jest przez senat w sposób formalny, na podstawie przyjętych procedur po zasięgnięciu opinii wskazanych w nich ciał kolegialnych. Uczelnia w planach rozwoju działalności dydaktycznej zamierza uwzględniać według wstępnych kalkulacji ok. 10% zajęć wykorzystanie współczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym narzędzi i technik kształcenia na odległość w modyfikacji programów studiów, szczególnie na kierunkach nie wymagających zajęć laboratoryjnych i warsztatowych, nie zostały jednak podjęte decyzje odnośnie poszczególnych kierunków studiów. Przyjęcia na studia odbywają się na podstawie podejmowanej corocznie uchwały senatu w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji.

Systematyczną ocenę programu studiów na kierunku filologia polska, obejmującą opis efektów uczenia się, treści programowych, stosowanie systemu ECTS, doboru form zajęć, metod dydaktycznych i metod weryfikacji oraz oceny efektów uczenia się dokonuje Rada Programowa. Niezależnie od działań Rady Programowej w Uczelni została dokonana ankietowa ocena zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, która wykazała, że 1/3 studentów Wydziału na zajęciach prowadzonych on-line ma problemy z opanowaniem materiału. Istotną podstawą w tym względzie

mogą także stać się publikowane roczne sprawozdania z oceny własnej Wydziału Filologicznego (ostatnie za rok 2019/2020). Skumulowane do poziomu wydziału wyniki badań, choć są wyraźnym sygnałem ze strony studentów, przez część nauczycieli akademickich są jednak traktowane jako dotyczące innych kierunków studiów. Rekomenduje się przyjęcie założenia, żeby wyniki badań ankietowych przeprowadzanych na Wydziale, nawet jeśli nie są odniesione do konkretnego kierunku studiów, były traktowane jako impuls do pogłębionych analiz, skutkujących działaniami naprawczymi na każdym z kierunków z osobna.

Działające na Wydziale Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia wykorzystują ilościowe wskaźniki postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiaganiu efektów uczenia się. Rekomenduje się, aby ocena programu studiów była oparta o pełny zakres wyników, wpływających z analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji. Jednak system zapewnienia jakości kształcenia nie zdiagnozował uchybień, które stały się podstawą do sformułowania zaleceń w kryteriach 2 i 4. Należy skoncentrować uwagę na poszukiwaniu skutecznych rozwiązań, które pozwolą wyeliminować niedociągnięcia wskazywane przez zespół oceniający w opisach stanu faktycznego poszczególnych kryteriów w formie rekomendacji i zaleceń.

W ocenie programu studiów biorą udział nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku filologia polska poprzez uczestnictwo swych przedstawicieli w Radzie Programowej, działających na wydziale zespołach ds. jakości kształcenia czy w radach dyscyplin literaturoznawstwa i językoznawstwa. Studenci mają również zapewniony formalny udział w ocenie programu studiów poprzez swoich reprezentantów w Radzie Programowej, wyrażają też swe opinie w czasie spotkań z opiekunem roku czy dyrekcją Instytutu Filologii Polskiej. W posiedzeniach wymienionej rady uczestniczą także przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, mając możliwość wypowiedzenia opinii o programie studiów na kierunku filologia polska czy też proponując korekty programowe w zakresie określonych specjalności.

Wyniki oceny programu studiów były wykorzystywane w zmianach programowych, czego wyrazem jest np. reorganizacja od roku akademickiego 2020/2021 zajęć z *historii literatury* na studiach II stopnia, polegająca na tym, iż w miejsce ciągu historycznoliterackiego (co groziło powtarzaniem treści programowych ze studiów 1 stopnia) wprowadzono wyprofilowane konwersatorium pn. *strategie pracy z tekstem* w odniesieniu do określonych interwałów czasowych, albo uruchomienie od roku akademickiego 2020/2021 na studiach 1 stopnia w module specjalnościowym publicystyczno-dziennikarskim zajęć *fakultet radiowy*.

Jakość kształcenia na kierunku filologia polska podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na Uniwersytecie Gdańskim zostały formalnie przyjęte zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Na kierunku filologia polska nie zostały w pełni

wprowadzone przyjęte w Uczelni zasady wynikające z uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia, o czym świadczą zdiagnozowane w ocenie spełniania kryteriów 2 i 4 nieprawidłowości i wynikające z nich zalecenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących skuteczności działania systemu zapewnienia jakości kształcenia, co przejawiało się w uchybieniach opisanych w kryterium 2 i 4. Podstawą do sformułowania zaleceń w tych kryteriach stały się następujące nieprawidłowości: 1. Brak pełnych 5 punktów ECTS dla niektórych specjalności, realizowanych na filologii polskiej za zajęcia z nauk społecznych, 2. Wadliwa obsada niektórych zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

--

Zalecenia

1. -Realizacja na kierunku obowiązków wynikających z USZJK.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

W uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA nie sformułowano zaleceń.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

Przewodniczący zespołu oceniającego

prof. dr hab. Stanisław Uliasz

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

- 1) Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
- 4) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
- 5) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.);
- 6) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).
- 7) Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
- 8) Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.
- 9) Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z dnia 2020 poz. 726).

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego

Oświadczenie

Członkowie zespołu oceniającego, w dniu 11.03.2021 złożyli oświadczenia w następującym brzemieniu:
„Niniejszym oświadczam, iż nie pozostaję w żadnych zależnościach natury organizacyjnej, prawnej lub osobistej z jednostką prowadzącą oceniany kierunek, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronności formułowanych opinii i ocen w odniesieniu do ocenianego kierunku. Ponadto oświadczam, iż znane mi są przepisy Kodeksu Etyki, w zakresie wykonywanych zadań na rzecz Polskiej Komisji Akredytacyjnej.”

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl